

Štalo venk četrek in velja s posebnim vred ali v Mariboru s posebnim vred na dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. 3-letna se pošlje na upravljalstvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravištvu sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za vsak kratke oglase primeren popust. Nezapri reklamacije so poštno priste. — Telefon št. 220. —

2. številka.

Maribor, dne 13. januarja 1912.

55. letnik.

Kmetska zveza proti uvozu italijanskega vina.

„Slov. Gospodar“ je že v božični številki 1920 opozoril slovenske vinogradnike in naše politike na veliko nevarnost, ki preti obstoju slovenskega vinogradništva. Italijani hočejo na podlagi nesrečne pogodbe, ki so jo sklenili dne 12. novembra državniki med Jugoslavijo in Italijo, izsiliti od naše države dovoljenje uvoza italijanskega vina v Jugoslavijo. Ker so sedaj v Beogradu na krmilu največji nasprotniki kmetskega blagostanja, demokrati, obstoji resna nevarnost, da bodo v Beogradu dovolili Lahom uvažati v naše kraje njih vino. Z dneva, ko se to zgodi, bo zapela slovenskemu vinu in slovenskemu vinogradništvu smrtna pesem.

Slovenska kmetska zveza, ki je prva in najmočnejša politična organizacija kmetskega stanu, je storila vse korake, da opozori vlado na veliko nevarnost, ki preti kmetom-vinogradnikom.

Natčinik Jugoslovanskega kluba v Beogradu dr. Anton Korošec je že pred Božičem izročil osrednji vladi obširno spomenico. V tem pismu protestira dr. Korošec v imenu svojih tovarišev-poslancev in v imenu Kmetske zveze najodločnejše proti nameravanemu uvozu laškega vina. Naši ljudje so opozorili vladajočo gospodo v Beogradu na nevarnost. Če bo uvoz tujega vina dovoljen, bodo tega krivi demokrati.

Orednja Jugoslovanska kmetska zveza se je dne 5. januarja 1921 v posebni seji posvetovala v Ljubljani, kaj je storiti, da se prepreči uvoz vina iz Laškega. Iz zapisnika te seje povzamemo sledeče: »Poslanec Sušnik po-

roča o zahtevi Italije, da se dovoli svoboden izvoz vina iz Italije v Jugoslavijo. Proti temu se moramo upreti, ker bi bila nepopisna škoda za mnogo krajev, kjer se preživljajo izključno le z vinogradništvom. Predlaga: Zbere se naj gradivo, koliko vina pridelamo v posameznih okrajih in koliko ljudi izključno živi le od vinogradništva. To tvarino bodo potrebovali pri sklepanju trgovinske pogodbe z Italijo. Dobi se naj statistika vinogradništva za celo Jugoslavijo. Poslanec Nemanic govori o tej stvari in zahteva, da se Jugoslovanski klub z vsjo odločnostjo zoperstavi proti uvozu vina iz Italije v Jugoslavijo. Kmetska zveza pošlje posebno protestno vlogo osrednji vladi.

Ker je z ozirom na draginjo in drago vožnjo nemogoče sedaj sklicati veliki protestni shod vinogradnikov, priporoča Kmetska zveza sledeče:

1. Po vseh vinorodnih okrajih naj skličejo okrajni odbori Kmetske zveze protestne shode. Na shodih sklenite ostre protestne resolucije proti uvozu laškega vina.

2. Občine, kmetske podružnice, okrajni zastopi, zadrage, krajevni odbori Kmetske zveze in vinogradniki sami naj sestavijo in podpišejo proteste in jih nemudoma pošljejo »Tajništvu kmetske zveze v Mariboru« (Cirilova tiskarna). Tajništvu KZ bo proteste poslalo Jugoslov. klubu v Beogradu, z zahtevo, da jih izroči osrednji vladi.

Vinogradniki! Gre za vašo kožo. Bije se boj za obstoj slovenskega vinogradništva, to je boj na življenje in smrt. Vsi na noge! Vsi na plan!

Vinogradniki!

Da naši vinogradniki protestirajo in zaropčejo proti nakani, da se dovoli uvoz vina iz Italije v Jugoslavijo, sklicuje Slov. kmetska zveza za nedeljo, dne 23. jan. protestna shoda in sicer:

za cel mariborski politični okraj v Mariboru v Gambrinovi veliki dvorani,

in za ptujski okraj v Ptujju v dvorani minoritskega samostana.

Začetek ob pol 10. uri.

Naprosili smo tudi poslance iz Beograda, da poročajo na teh shodih. Vinogradniki, agitirajte že prihodnjo nedeljo od hiše do hiše, da noben vinogradnik ne bo manjkal na shodu.

Slov. kmetska zveza.

Slov. Gospodar stane za celo leto 40 K, za pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Ne pozabite takoj obnoviti naročnine.

Piruhi.

Spisal Jos. Premk.
(Dajje).

O, kako lepo se to glasi! No, za Veliko noč pa Ti jaz prinesem polno kapo piruhov — in kakšnih piruhov! Rdeče z zlatom pretkane, višnjeve z belimi ščitki in zelene s tako ljubimi angeljčki, da še nisi videla takih! Polno kapo Ti jih prinesem, saj tu v mestu se dobi vse in vse se vidi, samo tako lepe deklice ne, kakor je moja Rozalika! Že sanja se mi o Veliki noči, ko bom prišel pod Tvoje okno. V noči od velike sobote na nedeljo me pričakuj in potem zjutraj pri prvi maši, ko bom zopet slišal s kora Tvoj ljubki glas. Torej le še potrpi nekoliko, saj tudi jaz trpim in težko čakam časa, ko bom zopet pri Tebi. Zdaj pa Te pozdravlja čez hribe in doline — ves Tvoj

France.

Presrečna je bila Rozalka, ko je prečitala to pismo, še enkrat lepše je sijalo sonce in še enkrat toliko je bilo ovetk v poljani.

Težko je čakala Velike noči... Naposled, po dolgem hrepenenju

Za pravo izobrazbo našega ljudstva.

Dolgotrajna vojska ni ugonobila le samo velik del našega gospodarstva, ampak je tudi glede izobrazbe ljudstva napravila veliko zla. Velike plasti naših ljudi je vojska silno skvarila. Da popravimo, kar nam je vojska v izobraževalnem oziru pokvarila, pozivamo vsa naša društva, ki se zbirajo v okvirju Slov. kršč.-soc. zveze, da takoj sedaj uravnajo svoje delo na podlagi navodil, ki jih je dal občni zbor SKSZ v Celju, oziroma posamezni govorniki. Podrobno poročilo o občnem zboru SKSZ je prinesla »Straža« v št. 2 in 3.

Na kratko pozivamo in prosimo vsa društva, združena v Slov. kršč.-socialni zvezi, da:

1. takoj skličejo občne zbere in na teh zborih obnovijo društvo ter napravijo temeljit načrt za podrobno izobraževalno delo.

je nastopil veliki teden, zagrnil so se oltarji v žalno, ker čas Kristusovega mučeništva je prišel...

Vse nekako svečano je bilo v vasi in tako se je zdelo Rozaliki, da se je odela vsa vas v velikem pričakovanju v praznično obleko...

Snažili so povsod, do zadnjega pajka se je izvedla vsa nesnaga; možkiso hodili na polje nekako leno in otroci, ki so imeli že počitnice, so se podili od hiše do hiše in pripovedovali povsod, koliko bodo spekli mati potic in zanje tistih malih kolačkov, za katere so posodice nosili že kar seboj in jih polovico že prej pobili.

Na veliki četrtrek je prišel domov tudi županov študent, ki je hodil v mestu že v četrto šolo in bil od starišev namenjen za nekaj »silno visokega...« Takoj popoldne je prišel tudi k lepi Rozaliki.

»Ti, France te pozdravlja, je dejal, ko jo je dobil ravno samo v veži.

Nato je prižgal cigareto, puhnil mogočno v Rozaliko ter odšel brez nadaljnih besed, kot da so za nadelega učenjaka take stvari prenuene.

Rozalika ga je hotela še nekaj povprašati, a on jo je že mahal proti vr-

2. V društvene odbore se naj volijo samo take osebe, ki bodo res tudi kaj storile za napredek organizacije in izobrazbe. Častnih mest v naših društvenih odborih ne sme biti. V društvih se mora delati.

3. Prihodnje tedne se bodo vršili po vseh slovenskoštajerskih okrajih socialni tečajji za naše organizatorje, agitatorje in govornike. Določite iz vsake občine že sedaj vsaj po dva mladeniča ali moža. Natančni vsprejedi tečajev bomo naznanili.

4. Organizirajte agitacijo za naše liste od hiše do hiše. »Slov. Gospodar« mora priti v vsako našo hišo.

5. Prirejajte seje in predavanja.

6. Naznanite SKSZ v Maribor naslove mož in mladeničev, ki so sposobni za govornike.

Krepko in neumorno na delo za izobrazbo slov. ljudstva!

Grda igra.

Socialdemokrati in samostojni so v volilni agitaciji pri nas na Slov. Štajerju kričali, da je naša stranka Slovence po dr. Korošču prodala Srbom. Uporabljali so na meji v bratski vzajemnosti rdeči in zeleni bratci nizkotno volilno sredstvo, češ: kdor je za socialdemokrate ali za samostojne, ta je za Nemško Avstrijo, kdor pa je za Kmetsko zvezo, da je za Srbijo. S tem so hoteli naši politični neprijatelji dobiti glasove vseh nezadovoljnih in nezavednih ter bivših nemškutarjev v severnih krajih. Igra se jim je posrečila. Ljudje so jim verjeli in jim tudi nasedli.

Ip kaj pa so storili rdeči in zeleni bratci, ko so prišli v Beograd? Saljivci pripovedujejo, da so takoj, ko so v Beogradu stopili iz železniških vagonov, že dvigali prste in prisegali. S tem so prodali našo slovensko samoupravo srbijskim in slovenskim demokratom. Poslanci Kmetske zveze pa niso hoteli takoj položiti prisege v Beogradu, ker se niso hoteli prodati za tak poslovnik, ki bi dajal našim poslancem nagobčnik in ne bi mogli niti predlogov staviti za svoje volilce. Naši poslanci niso nobeni kimovci, ampak so korajžni možje, ki se ne ustrašijo nobene grožnje. Socialdemokratski in samostojni poslanci pa so se bali za svoje dijete (poslanske plače) in so takoj prisegli.

To je grda igra! V domačem kraju kričite, da so poslanci Kmetske zveze prodali Slovence Srbom: a v Beogradu igrajo rdečkarji in samostojni »štifelpucarje« srbijskim demokratim bankirjem in izvoznicarjem. Bodo že vedeli zakaj! Mi pa še enkrat ponavljamo: To je grda igra!

Somišljeniki darujte zasklad KZ.

si, odkoder mu je prišel nasproti ravno g. župnik, ki je povzročil, da je vrgel cigareto ročno v travo.

Veliki petek je prišel tudi France. V vasi sicer ni bil, a fantje so povedali, da so ga vioeli na okrajni cesi, in še isti dan je zvedela o njegovem prihodu tudi Rozalika.

Veliki petek je dan žalovanja in turobnih spominov, še zvonovi niso peli, samo raglja je bučala v zvoniku kot nekaj krik in vik judovskega ljudstva »Križaj ga!« — a Rozalika ni čutila v tistem dnevu prav nikake žalosti. Veselja ji je utripalo srce in zdajpazdaj se je ozrla strahoma okoli hiše, ako se že morda ne prikaže kar ob belem dnevu.

Že davno je vse natanko premislila, kako se bo opravila na velikonočno nedeljo, da bo bolj všeč Francetu in vzbujala še večjo zavist pri tovarišicah. Zraven njen predpasnik si bo opasala, da se ne zmedla še samo enkrat in brožo ne bi odknila pod vrat, tisto s črnim mozganom, kakoršne nima nobena v delu.

Ko bo stopala proti cerkvi praznično opravljen, z molitveno knjigo v roki, ki je še tudi popolnoma nova, v

„Samostojni“ za advokate.

Cudno se obrača svet. Pred volitvami so se agitatorji in kandidati »Samostojne« cedili same ljubezni in dobrot do kmetskega stanu. In veste kaj so poslanci »Samostojne« najprvo storili v Beogradu? Prodajajo slovensko samoupravo. Obesili so se pod vodstvom dr. Vošnjaka demokratom za frak in se zavzemajo za centralizem. Kaj pa je centralizem? Ali je to kakšna zver, ki grize? Da, centralizem grize in uničuje nas Slovence. To se pravi: Centralizem je toliko kot, da se mora vse vladati in komandirati samo iz Beograda. Kaka je ta v Beogradu osredotočena komanda, čuti slovensko ljudstvo sedaj najbolj vsled »dobrote« grozno visokih davkov. Te davke so vam naprtli kdokrat (vulgo liberalci), ki živijo v divjem zakonu s poslanci »Samostojne«. Tako ste si poslali tisti zapeljani kmetski volilci, ki ste glasovali za »samostojne« kandidate!

A še eno dobroto hočejo poslanci »Samostojne« upeljati za naše kraje. Advokate hočejo napraviti za državne uradnike. Polposlanec »Samostojne« Kirbiš od St. Janza je namreč na shodih, ki jih je prirejal ob praznikih v domačem kraju izpovedal veliko skrivnost, da bodo poslanci »Samostojne« brezpogojno zahtevali, da se advokatska služba podržavi. A, tako! Še advokate bi naj kmet plačeval potom davkov! Ta je pa lepa! Le pomislite kmetje! V Mariboru je danes že blizu 30 advokatov. Koliko bi ti vlekli našega davčnega denarja vsak mesec! Kdor se tožari, naj plača advokata sam. Kako pridem jaz kot sosed, ki se celo življenje nisem nikdar tožaril do tega, da bom pravdarjem še plačeval advokate!

Politični pregled.

Jugoslavija. Prva seja ustavotvorne skupščine po končanih božičnih počitnicah je nastavljena na 12. t. m. Regent sam bo pa otvoril konstituentski prestolnim govorom 14. t. m. Nova vlada bo predvsem predložila ustavni načrt, ki je pa skoz in skoz centralističen in nato se bo volil ustavni odbor. Ta ustavni odbor bo brzkone končal svoje delo tekom 1 mesca, v dobi delovanja ustavnega odbora bo pa odgovorna konstituanta. O sedanji Pašičevi vladi se je zadnje dni pisalo, da ne temelji na posabno trdnih tleh, ker se je pojavil oster spor med radikali in demorati, ki so na vladi. Ta predstoječa vladna kriza se je zadnje dni zopet malo ublažila, ker se je posrečilo Pašiču, da je potisnil v vlado tudi zemljoradnike, katerim so priklonjeni naši samostojni. Radič in njegovi poslanci so sklenili,

rožene platnice vezana in z zlato obrezo kot župnikov brevir.

Težko, težko je čakala Rozalika Veliko nedeljo...

O, kako počasi se je nagibalo solnce drugi dan k zatonu!

V noči od velike sobote na nedeljo pridem pod tvoje okno, ji je pisal, in piruhov prinesem takih, kakršnih še nisi videla.

No, naposled je zamrl dan in zvezde so se prižgale na globokem, nočnem nebu.

Rozalika se je odpravila zelo zgodaj v svojo kamrico, dasi ji ni bilo prav nič do spanja, ampak hotela je biti sama s svojimi sladkimi čustvi.

O, kako dolge so bile ure!

Rozaliki se je zdelo, da mora biti že kmalu polnoč, a v vaškem zvoniku je udarilo komaj devet — zamolklo je zabrnelo skozi vas in vedno težje ji je postajalo v srcu.

Naposled je odbilo deset in odbilo je enajst, a Franceta še ni bilo.

Rozalika se je že polastil strah — vsak hip je planila k oknu, pa nič ni bilo, samo veje so zašuštele v vetru, a vas je ležala tih — kakor v sladkem, velikonočnem miru.

(Konec prib.)

da se ne bodo udeležili konstituante radi poslovnika in so naznanili ta svoj sklep vsem političnim strankam v Beograd. — Komunistični poslanci pa napovedujejo obstrukcijo v konstituenti, ker je vlada zednji čas malo privila in zavrla komunistične poiskuse prevrata v naši državi. — Naše čete so zasedle že skoro vse one kraje, katere so držali zasedene Italijani, a pripadejo nam po rapalski mirovni pogodbi.

Italija. D' Annunzijeve arditii in legionarji so zapustili Reko, otoka Rab in Krk. Izpred Reke se je tudi odpeljala vsa d' Annunzijeve mornarica. D' Annunzijo sam pa pravi, da bo ostavil Reko, kakor hitro odide iz teh krajev vse njegovo vojaštvo. Druga poročila pa zopet poročajo, da bo čakal d' Annunzijo tako dolgo na Reki, dokler ne bodo v tej samostojni državi volitve v konstituento, ker on upa, da bo ravno njega izvolila reška konstituanta svojim državnim predsednikom. — Italija je zasedla na slovesen način mesto Zader v Dalmaciji, ki jej pripade po mirovni pogodbi.

Avstrija. Avstrija se pogreza vsak dav globokeje v finančno gospodarski propad. V finančnem oziru je ta država že tako izčrpana, da ne more več redno plačevati svojega uradništva. Prehrano za silo in kredit pri ententi poseda Avstrija le še do konca januarja. Avstrijske tovarne stoje po večini, ker nimajo ne premoaga in ne sirovin. V tem obnem avstrijskem beraškem stanju se posvetujejo avstrijski državniki, kako bi olajšali bedo in so sklenili zadnji čas, da bodo začeli na vso moč preganjati, kaznovati ter zapirati verižnike, navijalce cen in tihotapce.

Rusija. Proti nasilju in strahovladi ruskih boljševikov so se začeli povsod po Rusiji dvigati razni upori in panti. Ukrajinski ustaši nastopajo proti Kijevu in Odesi. — Časopisje tudi poroča, da so propadli boljševiki pri volitvah v nadzorovalne svete industrijskih organizacij po vseh večjih mestih obširne Rusije.

Tedenske novice.

t VSEM CENJ. NAROČNIKOM, ki do konca tega mesca niso vsaj deloma poravnali naročnino za tekoče leto, se bo ustavil list, kajti draginja je velika, in tudi mi moramo vse stroške plačati naprej. »Slov. Gospodar« stane za celo leto 40 K, za pol 20 K, za četrt 10 K. Za inozemstvo stane »Gospodar« celoletno 50 K.

t ZA NAŠE CASOPISE. Krščansko časopisje je dandanes velike vrednosti za ljudstvo. Naši kraji so preplavljeni s protikrščanskimi listi. Prostoizdajari so s pomočjo bank ustanovili v vseh večjih krajih kak svoj list. Na ta način hočejo nasprotne stranke zvabiti večino našega ljudstva v protikrščanski tabor in ga zastrupiti s socialdemokratskimi, komunističnimi in liberalnimi nazori. Da ohranimo naše ljudi v krščanskem taboru, moramo širiti naše liste. »Slov. Gospodar« in »Straža« morata priti v vsako našo hišo. Napravimo tako kakor so storili naši somišljeniki na Kranjskem. Dne 1., 2., 6. in 9. jan. so sklicali nad 100 sestankov in agitacijskih shodov za »Domoljuba« in »Slovenca.« Priden agitator Basaj je dobil v svoji domači vasi, ki šteje 28 hiš, 29 naročnikov za »Domoljuba.« Storitve tu tudi Vi, mladeniči in mladenke, za »Slov. Gospodarja« in »Stražo.« Pojdite vse nedelje do Svečnice od hiše do hiše na agitacijo za nove naročnike. Kjer si posameznik sam ne more naročiti lista, pa naj zloži dva soseda po 20 kron.

Kdor ne more za celo leto naenkrat plačati naročnino, pa si naj naroči list vsaj za pol ali četrt leta! Upravništvo »Slov. Gospodarja« in »Straže« daje agitatorjem za pošiljanje naročnin na razpolago položnice. Vzamite dopisnico in pišite ponje. Kdor bo pridobil deset novih naročnikov, dobi lepo darilo. Na delo!

t OBCNI ZBOR Slovenske kršč. socialne zveze za Štajersko se je vršil na Kraljevo popoldne v dvorani pri »Belem vo« v Celju ob obli i udeležbi iz vseh delov našega slovenskega Štajerja. Zborovanje je otvoril predsednik in poslanec dr. Hohnjec, ki je podal občnemu zboru glavne smernice za obnovo našega izobraževalnega dela. Za njim je v globoko zamišljenem govoru tolmačil sedanje socialne rane naš voditelj dr. Korošec ter opozarjal, kako je treba ravno sedaj po vojni še

mного bolj skrbeti za izobražbo razuma, vzgojo srca in zdravje telesa. To trojno nalogo naj vršijo naša izobraževalna društva. Poslanec Martin Krajnc je naglašal potrebo skupnega naročevanja in čitanja naših listov. Ko so se govorili dr. Ogrizek, dr. Šilar, kaplan Krošl in Terezija Šketa, je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik dr. Hohnjec; podpredsednik dr. Karel Capuder in blagajnik prof. Bogovič. Odborniki: Marica Bregant, župnik Franc Gomilšek, dr. Anton Jerovšek, dr. Fr. Kovačič, Anton Krepek, Marko Krajnc, Anton Lasbacher, dr. Jos. Leskovar, Drago Tratnik, dr. Verstovšek, Ivan Vesenjsek ter Franjo Žebot.

t PODRUZNICAM Slov. stražel Vse bivše odbornike in člane Slovenske straže opozarjamo na okrožnico, ki smo jo doposlali. Ne mečite je v koš, temveč preberite jo in na delo za Slovensko stražo!

t DRUŠVA, ki zaslužijo pohvalo s6 bralna ozir. izobraževalna društva v Jarenini, Ljutomeru, St. Janžu, St. Petru, Vurbergu, ki so takoj po novem letu sklicala občne zbere in vneto delujejo za izobražbo ljudstva in organizacijo mladine. Društva, posnemajtel

t DUHOVNIŠKA VEST. Župnijo Čadram je dobil g. Franc Hohnjec, prvi kaplan v Šmarju pri Jelšah, ter jo nastopi začetkom prihodnjega mesca.

t STAVKA RUDARJEV končana. V zadnji številki smo poročali, da se na posredovanje deželne vlade vrše neprestano posvetovanja med stavkujočimi rudarji in med trboveljsko premogokopno družbo, da se stavka čimprej konča. Toda vse prizadevanje deželne vlade, napraviti konec temu neznosnemu stanju, ki povzroča naši državi in našemu narodnemu gospodarstvu milijonske škode, so bila brezuspešna. Končno je vmes posegla vlada ter določila, da morajo rudarji pričeti z delom takoj, poviša se jim pa dnevna me. da za 25 odstotkov, toda to povišanje mezde ne sme podražiti premoga. Zajedno je vlada izjavila, da se temu ukrepu morajo brez-pogojno podvreči rudarji, kakor tudi trboveljska premogokopna družba, vlada bo pa po posebni komisiji pregledala knjigovodstvo družbe, da se prepriča, je li družba v stanu, brez povišanja cen za premog prenesti to povišanje mezd ali ne. Stavke bi že bilo preteklo nedeljo konec in rudarji bi že delali od ponedeljka, da niso razni brezvestni komunistični hujskači nahujskali delavstva. Sedaj je pa posegla v trboveljsko stavko celo beograjska vlada ter poslala v Trbovlje nadzornika Lotriča ter zaukazala družbi, da mora dati delavstvu prejemke v izmeri, kakor jih dobivajo rudarji v državnih rudnikih, rudarji pa morajo nemudoma na delo. Sporazum je torej že bil načeloma dosežen, a komunistični hujskači so pa vzlíc uspehu, katerega so rudarji dosegli, vnovič nahujskali delavstvo, da ni pričelo z delom. Delavstvo je raztrgalo nalepljene vladine lepake glede sporazuma ter zahtevalo, da družba sklene in podpiše pogodbo tudi z delavstvom. Sedaj je pa bilo konec potrežljivosti vlade. Zaprla je vse komunistične lokale in jih zastražila, brezvestne komunistične kujskarje je pa začela iztiravati iz Trbovelj. To sredstvo je pomagalo, kajti rudarji so v terek zvečer že nastopili delo. Tudi trboveljska družba se je v vseh točkah vladnih zahtev uklonila. Končana je torej ta štiritedenska stavka, ki je povzročila delavstvu, državi in našemu narodnemu gospodarstvu težke milijonske škode.

t TISTIM GOSPODOM, ki so v Kamnici zgubili klobuke! Opetovano so naši listi že ožigosali nemškutarsko korupcijo, ki jo uganjajo neki gospodje od mariborske sodnije, ker še vedno držijo cenilce, ki so pod staro Avstrijo bili zagriženi nemškutarji. Celo ponosni so še ti gospodje na to, da jih leti nemškutarji vozijo s svojimi crgami okoli, jih vabijo na kolone in v kleti. — Taka storija se je zgodila zopet v nedeljo, dne 9. jan. v Kamnici. Cenilec in ljubljenec svetnika Mulleya Petschar je povabil svoje zaščitnike na rujno kamniško kapljico. Posledica cele storije je bila, da so v ponedeljek zjutraj našli šolski otroci in drugi ljudje več klobukov in palic na cesti, ki vodi iz Kamnice v Maribor. Gospodje, ki so zgubili te reči, se pozivajo, da pridejo po nje v Kamnico. To je sicer zasebna stvar in mi nečemo gg. »narodnjakom« kratiti njih pravice, da so gostje naj-bolj zagriženih nemškutarjev, a še enkrat pribijemo, da je velik narodni

škandal, da ima kr. okrajna sodnja v Mariboru še danes nastavljene za cenilce zapuščin nekdanje najhujše narodne odpadnike.

t POSLANEC Ivan Mrmolja in angleški državniki. Našim in samostojnim je znano, da je dlakocepni Vrtojšan Mrmolja »učen« gospod in prvi, ki je izkopal bojno sekuro blagopokojnega Matija Gubca in razvil prapor boja za staro pravdo. Vrtojbski Gubec Mrmolja pa vam ni samo velikan v besedi, ampak pravcati paradiznik tudi v peresu kot člankar »Kmetijskega lista«. Ivanu Mrmolju niso znani državno zaslužni velikan bivše Avstro-Ogrske, ampak Mrmolja pozna, navaja in se sklicuje v »Kmetijskem listu« na Angleža Gladstone, ki piše: »Značilne besede je dejal angleški državnik in učenjak Gladstone na mednarodnem kmetijskem kongresu na Dunaju: Nazaj, h grudi! Deset let pred vojno je že govoril Gladstone te besede: Tako Ivan Mrmolja v svojem glasilu. Z ravnokar omenjenimi besedami je dokazal mož iz Vrtojbe, da se razume na izkopavanje štorov, na sajenje črešenj, a zgodovina mu je — španska vas. Angleški učenjak Gladstone je bil rojen 1809 in je umrl 1898, toraj 16 let pred izbruhom svetovne vojne in ob času, ko ni bilo nikakih mednarodnih kmetijskih kongresov. Ko je Mrmolja navedel Gladstone, je gledal pred seboj svojo samostojno rajo in ni domneval, da so v Sloveniji ljudje, katerim je rajni Gladstone bolj znan nego pa štorarju in črešnarju Mrmolji. G. Mrmolja, ako nam boste kaj napisali s svojim častiljivo samostojnim podpisom o gozdnih štorih, črešnjah, paradiznikih ali kumarcah, vam bomo verjeli, a angleških državnikov in učenjakov pa nikaner ne kličite iz grobov. G. Mrmolja, le držite še svoje vrtnarske meštrije, učenjake in državnike, ki so že davno pod grudo, pa pustite na miru, da se ne boste osmešili pred javnostjo kot tokrat.

USODA TIHOTAPCA. V neki občini ob severni meji je bil posestnik in oče šestero otrok. Zavzemal je odlično mesto v občinskem odboru in drugih zastopih. Ko se je potegnila demarkacijska črta med ozemljem N. Avstrije in Jugoslavije, je zagrabil tudi tega moža hudobni duh tihotapstva. Spravljal je čez mejo, da celo čez valove Mure živino, žito, meso in vse druge blagodare naše domovine. Pri eni taki »pošiljatvi« so ga zalotili finančarji. Odvzeli so mu krave, s katerimi je peljal prašiče in mast čez mejo z vozom vred. Bil je hudo kaznovan. Moral se je zadolžiti, da je mogel shajati na posestvu. A mož je zgubil veselje do dela in zginila je tudi ljubezen in zastopnost v družini. Mož in žena sta začela piti žganje. Nista se več zmenila mnogo za otroke. Vse je šlo v nič. Mož je še naprej tihotapil. Pred 14 dnevi je naenkrat zginil. Drugi tihotapci so povedali, da se je peljal s čolnom v noči čez Muro in da se je čoln preobrnil. Pred dnevi je došla vest, da so nesrečnika pri Hubenrainu potegnili iz Mure. Slovenci, opustite nesrečno tihotapstvo!

t SMRTNO PONESREČIL. V medjimurskem Nedeljišču je padel pred par dnevi prilikom nameščanja novih zvonov 18letni mladenič Štefan Krikovič z zvonika ter obležal na mestu mrtve.

t TROJNI SMRTNI SLUČAJ. V Pesnici pri Mariboru je umrl dne 22. decembra l. 1920 neki Simon Senekovič čudne smrti. Obiskal je svojega prejšnjega gospodarja Bullerja na Jareninskem vrhu ter se vrnil nekoliko pozno domov. Prilikom povratka je padel v lužo pri Lorberjevem mlinu, se izkobilal iz nje in padel še 19 krat, kar se je jasno videlo v snegu. Drugi dan so ga našli v Črnkovem gozdu mrtvega. Kmalu potem so našli njegovega birmanca Jakoba Komperšek v bližini doma ležati mrtvega.

t UMOR pri Spodnji Sv. Kungoti. Znani pistopač Jožef Eferl, viničarski sin v Rošpohu se je mučil na praznik sv. Treh kraljev proti večeru v gostilni Purkhardt. Nekoliko vinjen začne prepri, potegne nož ter začne napadati mirne goste. Ti mu nož odzamejo in ga z lepa odšlovijo. Gostje, nič hudega sluteč, se zabavajo naprej. Jožef Eferl pa v svoji jezi in pijanosti hitu domov ter se z nabito vojaško puško proti 8. uri zvečer vrne nazaj v gostilno. Ko odpre vrata, reče: »Zdaj ven tu« ter spusti v množico strel. Kroglja zadene zakonsko Marijo Šori v hrbet, gre skozi pljuča spredaj in na prsih ven, prevotli viničarju Vudlerju roko, ter

sfrči skozi okno. Marija Šori zakriči: »Jezus Marija, dobila sem strel«, se nagne in izdihne. Umorjena je žena Janca Šori, kmeta v Rošpohu, zapuščena moža in devet nepreskrbljenih otrok. V spremstvu moža in staršev je obiskala svojo botro gostilničarko Purkhardt. V veseli družbi, nič hudega sluteč je postala nedolžna žrtev pijanca-morilca.

t NESREČA v tovarni. Na Polzehi sta se ponesrečila v tovarni dr. S. Wildija v nedeljo dne 9. t. m. delavca Cvenko in Hrašar iz Podvina, ki sta imela opravke s kuhanjem ekstrakta. Dobila sta hude opekline po glavi, hrbtu in rokah. Kubalni kotli baje niso opremljeni s predpisanimi varnostnimi napravami. Krivda na tej nesreči zadene vodstvo tovarne, ki nastavlja mesto strokovnjakov raje bivše avstrijske oficirje.

t SOMISLJENIKI! Spomnite se povsod na svojo stranko! Zbirajte vedno za sklad Kmetijske zveze!

t CEVKVENI VLOM. V noči od 9. na 10. I. je neznan zlikovec vlomil v župno cerkev Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. Vlomilec je vdrl v tabernakelj, ukradel dragoceno srebrno monštranco in umetniško izdelan ciborij. Toliko v vednost javnosti, ako bi kedo ravnokar omenjene reči ponujal na prodaj.

t LISICA V DIMNIKU. S Pohorja nam poroča prijatelj lista: Okoli Božiča mi je sneženi zamet z ene strani tako zametil hišo, da je bila streha čisto ravna s snežno plastjo. Vihar mi je odnesej dimnik, ki je štrlel iz strehe. Na Janzevo zjutraj zgodaj, ko sem se ravno napravil, da nesem šentjanževca, ki sem si ga kupil pri g. Robiču v Limbušu, k »žegnu«, v cerkev, zaslišim naenkrat na dnu mojega dimnika neko škripanje, stokanje in praskanje. Da bi bil to duh moje rajne Urša, se mi ni zdelo verjetno, ker moja ljuba rajna žena ni imela zob, da bi škripala žnjimi. Sel sem v hlev po nove gnojne vile. Junaško sem z eno roko odprl vrata dimnika, z drugo pa sem tiščal vile v odprtino. Neka zver skoči proti meni, a se je nasadila na vile. Bila je lisica. Podobna je bila vragu, tako je bila črna in mastna od saj. Precej truda je trebalo, da sem lisjaka ugnal — kožo sem odril in ko pridem v Maribor in bo dovolj suha, Vam jo, g. urednik, prinesem v dar.

t NOVA ZVONOVA. Na Svečnico se bo vršila na Gornji Ponikvi lepa slovesnost. Tamošnjil zvon, katerega je še pustila nesrečna vojna, bo dobil dva nova tovariša. Oba zvonova staneta 100.000 K. Ob 10. uri se bo vršila cerkvena slovesnost med pritkavanjem novih zvonov, pokanjem topičev in sviranjem godbe. Popoldne ob 14. uri pa priredijo »Orli« v društveni uti dve zanimivi gledališki predstavi. Ker je namenjen čisti dobiček v dobrodelne namene, se prosi za obilno udeležbo.

t VLOM V LJUBLJANI. Dne 10. januarja t. l. med 12. in 14. uro je bil v Ljubljani v Wolfovi ulici v trgovino urarja in zlatarja Ljudovika Černe izvršen tako drzen vlom, kakor jih zaznamujejo le mesta kot Dunaj, Budimpešta in Berlin. Vlomilec, kateremu so bile do podrobnosti znane vse krajevne razmere, je v kratkem času opoldanske zatvor-e vlomil v prodajalno ter odnesel zlatnine in srebrnine v vrednosti pol milijona. Vlomilec je izvršil vlom na sledi-či način: V ozadju prodajalne so mala vrata, ki vodijo na hodnik in so običajno bila vedno zaklenjena. Vlomilec je vrata odklenil, prepil železno omrežje okenca na hodniku in prišel skozi okno v prodajalno. Manjvrednih predmetov se vlomilec ni dotaknil, pobral je le same dragocene predmete, med drugim je odnesel 150 zlatih veržic, 24 brilantnih prstanov, veliko zlatih uhanov, dve zlati noški ur, 12 srebrnih doz itd. O vlomlicu ni duha ne sluha.

t TATICI POBEGNILI na avtomobilu. Te dni je zagrebškemu mesarju Zrcu ukradla pri njemu zaposlena dekla Frankovič 60.000 K v denarju in zlatnine v vrednosti 30.000 K. S svojo sokrivko neko Fridel si je najela avtomobil in obe sta se odpeljali v Novomesto. Za to vožnjo je Frankovič plačala 30.000 K. Iz Novega mesta ste se tatici podali v Ljubljano, si tamku porazdelili plen ter si nakupili raznega blaga. Fridel je pa na skrivaj zapustila svojo tovarnico in jo odkurila proti Zagrebu. Frankovičeve je policija v nekem hotelu prijela in izročila sodišču.